



## Refugi n° 2 de la guerra civil del Camp d'Aviació

Vilobí del Penedès

### Ubicació

**Comarca:** Alt Penedès  
**Lloc/Adreça:** Camp de les Planes (Camp d'Aviació). (08735 Vilobí del Penedès)  
**Emplaçament** Des de Sta. Maria de Vallformosa, cal agafar el camí a Pacs. Passat el trencall de la Masia Via.

### Coordenades:

**Latitud:** 41.37555  
**Longitud:** 1.67282  
**UTM Est (X):** 389017  
**UTM Nord (Y):** 4581298

### Classificació

**Número de fitxa** 08304 - 95  
**Àmbit:** Patrimoni immoble  
**Tipologia** Element arquitectònic  
**Estil / època:** Contemporani  
**Segle** s.XX  
**Any** 1937  
**Estat de conservació** Regular  
**Notes de conservació:** Caldria una acció de protecció de la boca d'entrada a fi de que el pou no s'omplís d'escombreries  
**Protecció** Inexistent  
**Accés** Fàcil  
**Ús actual:** Sense ús  
**Titularitat** Privada  
**Titular:** Ref. cad.: 010A00015  
**Fitxes associades:**  
[Refugi de la guerra de Can Mayol](#)  
[Refugi n° 1 de la guerra civil del Camp d'Aviació](#)  
**Autoria de la fitxa** Raquel Valdenebro Manrique

## **Descripció**

Estructura arquitectònica semi-soterrada de maó i ciment en forma de túnel, cobert per una falsa volta també de maó en forma de mig punt, i que s'ha inserit de forma inclinada al terra creant un passadís soterrat d'uns 10 m. de profunditat ,que gira al final a l'esquerra donant accés a un espai rectangular utilitzat com a refugi anti-aeri. Malgrat que no es conservi, el final del refugi estava connectat amb una altra sortida que comptava amb unes escales verticals de ferro que pujaven fins a la superfície a fi de tenir una altra sortida d'emergència. Exteriorment s'aprecia part de la boca d'entrada que finalitza en una estructura concava en forma de buit que sobresurt arran de terra, i que dona accés a l'escala de baixada del túnel. Aquesta boca es troba té aneades tres fileres de maons rectangulars de 30 x 15 x 5 a sobre, i una filada de maons disposats verticalment que protegeixen els laterals de la boca. L'interior del tunel és fet a base de maons de 30 x 15, i es cobreix amb una superfície concava es troba reforçada i protegida per una capa de 16 cm de gruix de ciment barrejat amb pedres petites. Aquesta estructura suposa exteriorment una superfície inclinada de 120 cm que sobresurt arran de terra. Interiorment tota l'estructura és construïda en maó rectangular de 30 x 15 cm. El diàmetre de la boca és de 83 cm d'amplada per 105 cm d'alçada. S'aprecien perfectament el tunel i les escales de baixada, que finalitzen en un corredor que gira a mà esquerra i dóna accés al refugi. La boca es troba orientada a l'Est. La posició d'aquest refugi coincidia amb l'existència d'una garita que controlava l'accés al camp d'aviació, i que s'aixecava just al costat on actualment es troba una caseta de la línia elèctrica.

### **Observacions:**

Aquest refugi formava part d'un entramat de refugis més ampli, ubicats a l'antiga partida coneguda com "Camp d'aviació" per haver estat utilitzat durant la Guerra Civil (1936-1939) com a tal. Eren en total, uns cinc refugis, i el més gran ubicat a la masia de Cal Mayol, encara que es possible que originalment es construïssin més. Actualment es conserven tres a la partida coneguda com a camp d'aviació, propietat del Sr. Josep Torné i el de la casa de Can Mayol, havent desaparegut almenys dos. De tots tres refugis conservats escampats pel camp d'aviació, aquest és el que conserva en millors condicions la boca d'entrada.

## **Història**

Segons informació oral facilitada pels propietaris de la casa del Can Mayol, així com de diversa gent natural de Vilobí, durant la Guerra Civil, la casa de Can Mayol va ser expropiada i convertida en un quartel militar. Paral·lelament el camp del costat va ser convertit en un camp d'aviació. A fi de protegir els soldats que hi residien es va construir un gran refugi al costat del quartel amb capacitat per unes 70 persones, i almenys cinc refugis de petites dimensions dispersos per diferents punts del camp a fi de què en cas d'atac aeri els soldats poguessin refugiar-se. Alguns d'ells eren prop de les garites que protegien l'entrada al camp d'aviació. Passada la guerra civil, els refugis foren abandonats. El de més grans proporcions, i pel fet d'estar proper a la casa de Cal Mayol, va ser convertit en celler. La resta dels petits refugis foren abandonats, habent-se destruït almenys dos. El refugi documentat en aquesta fitxa va conservar-se, però es troba amb part de la boca d'entrada enterrada degut al moviment de terres, i tot el tunel d'accés ple de pedres i fragments de vinya.

